SVAŤÁK

JARO 2018

Vážení přátelé, sousedé, svatští spoluobčané,

mám velkou radost, že se s vámi můžeme podělit o další, deváté číslo Svaťáku. Přináší nové a opravdu různorodé příspěvky, snad udělá radost i vám. Číslo je to sice jarní, ale bylo vlastně jaro? Nevím jak vy, já jsem letos skočila ze zimních bot rovnou do žabek... Rozhodně si nechci stěžovat, na každém dni je přece něco krásného, jen je často potřeba to najít. Tak to nezapomínejme hledat a krásné dny :)

Simona Heřtusová

NAŠE FOTO

Za pár uplynulých týdnů a měsíců se na Svaté stalo, přihodilo a odehrálo leccos

Hasičský bál

Velikonoce

Vítání občánků

Úklidová akce - Ukliďme Svatou

Čarodějnice

Pohádkový les

ROZHOVOR

Máje na Svaté

Když jsem se chtěla dozvědět něco o Staročeských májích na Svaté, všichni mě odkazovali na Petra Blahovce. Vzniklo z toho setkání, ke kterému se nakonec připojila i paní Blahovcová, a protože jejich povídání bylo nesmírně zajímavé, ráda bych se o ně s vámi podělila.

Barbora Toporčáková

Petře, jak se to stalo, že Tě všichni spojují s Májí?

Staročeské máje tady před pětačtyřiceti lety tancovala moje máma, potom pan Pelc a jeho generace měli svou éru, pak se Máje na nějakou dobu odmlčely. Já si pamatuju Máje, když mi bylo asi deset. To tancovali Zděněk Pokorný, Petr Zouhar, Zdeněk Kraus, kluci Korejsovic, Jirka Hájek. Potom zase odmlka, pak moje generace – já tancoval od sedmnácti do dvaatřiceti. Celou dobu to připravoval Zdeněk Pelc s mojí mámou, a když jsem šel do zastupitelstva, tak jsem to postupně převzal.

Máje jsou oslava jara, mládí. Co znamenají Máje pro Tebe?

Je to vlastně jediná příležitost, kdy se mohou všichni potkat, popovídat v průvodu, strávit spolu celé odpoledne a večer. O Staročeských májích se celá vesnice sebere, projde a večer se potká na zábavě. Dřív se víc tancovalo; lidi uměli tancovat, protože se chodilo do tanečních. Mívali jsme čtyři kolony na besedu. V poslední době máme trochu výpadek v dorůstající mládeži, ale budoucnost vypadá nadějně a když se najde mezi májovníky někdo, kdo to vezme za své, věřím, že tuhle tradici udržíme i dál.

Co obnáší příprava a organizace Májů?

Za mých časů příprava začínala týden dopředu - kopala se jáma, ručně, a na příští rok se tam schovávala lahev slivovice. Ale i dnes, když jsou všichni pracovně vytížení a není tolik času, většinu tradic pořád zachováváme. Ve čtvrtek se jde pro krále. Přiveze se král, do toho se zapojí spousta lidí. V pátek se musí vyhrábnout díra, musí se oloupat král, nazdobit věnec, nazdobit májky, ozdobit sál břízkami, májovníci si musí vyzkoušet besedu před hospodou. Za nás chodili pro krále tátové všech májovníků a májovnic. A pak společně celou noc do rána hlídali a vyprávěli, jak to bylo dřív – třeba jak se stavěl máj pomocí klacků. Dnes ho stavíme jeřábem.

Májovníci musí krále uhlídat – přijít o něj by byla velká potupa. Jednou se stalo, že přišli Hudličáci: do půlky to podsekali. Naši sice krále tehdy ubránili, ale strhla se rvačka, až to pak řešil starosta. Za mě se to stalo jednou málem taky – porazil se král v Broumech. A oni si mysleli, že tradičně kopeme jámu den předem, ale my jsme to nestihli, protože se vybral obrovský strom a ten se nám u Vokáčů zlomil. Tak jsme jeli pro druhého krále a přijeli jsme až kolem půlnoci. A Broumáci se sem večer vypravili s multikárou s betonem, že nám tu díru zalejí. Ale díra ještě nebyla, tak jeli zpátky; ještě se jim rozbila multikára v kopci, takže druhý den skopávali poloztvrdlý beton. Tak nám druhý den aspoň polili krále fekáliemi, celou špičku. Ale my jsme to odřízli a napasovali tam krásný zelený strom, takže nakonec to byl nejkrásnější král, s krásně pravidelnou špičkou.

Paní Blahovcová: To já si pamatuju, že když jsme tenkrát chtěli Máje obnovit, tak jsme si pozvaly pamětnice, a ty vyprávěly, že úplně první máje tancovala děvčata v bílých šatech. Až později začaly oblékat kroje. Tehdy stával král u bývalé hospody na křižovatce. A každý májovník nazdobil své májovnici břízku a v noci ji tajně umístil před její dům.

Petr: To děláme i dnes – májovnice má dvě břízky, svobodná holka má jednu. Rozvážíme je ale spolu, po setmění. Také břízkami označujeme začátek a konec vsi.

Paní Blahovcová: Dřív Máji žila celá vesnice, celý víkend. Užili jsme spoustu zábavy, když jsme vymýšleli a tajně psali vápnem nápisy před domy – kluci holkám a holky klukům. Ráno jsme pak někdy sledovali babičky, jak to drhnou rejžákem. Ale nebyly to tehdy žádné urážlivé věci. Dřív lidi na to jinak koukali - dělali jsme žerty v jednom kuse.

Petr: Teď se taky dělají nápisy, ale někdy se na májovníky svede i různé vyřizování osobní nevraživosti.

A jak probíhá májové sobotní odpoledne?

Hlavní májovnice a hlavní májovník mají májový průvod a besedu na starosti. V jednu se vychází od hospody, hlavní májovník vyzvedne hlavní májovnici, připije si s jejími rodiči, pozve je na Máje a požádá je, aby s ní mohl tancovat a doprovázet ji. Dále se jde ke druhé májovnici – ta má stromek, pak ke třetí s kytičkou, a postupně se přidají i všichni další májovníci. Na tradičních místech se průvod zastaví, muzika zahraje písně – u hájovny myslivecká, u Hájků hasičská, u Šmídů cestářská a podobně. Dále se zastavuje na dalších místech – na statcích, u starostů. Májovníci vybírají, a kdo si chce nechat zahrát, přispěje a může si přát písničku. Hraje nám Skalanka – známá kapela ze Švihova. Večer je ještě doplní bubeník a rozbalí to na zábavě nejen na žestě, ale i na elektrické kytary.

Věnec, stromek i kytici a dříve dokonce i májovnice si museli májovníci dobře hlídat, protože když o ně přijdou, musí se vyplatit metrem piv.

Před šestou průvod dorazí před hospodu, kde májovníci zatančí besedu. Prodají se lístky na kmen krále. Pak se poráží král – holky se chytnou, hraje se smutná písnička a hoši ho porazí. Kdo získá špičku, má pak na zábavě sólo. A také má sólo hlavní májovník. Když vyhraje někdo z okruhu májovnic, tak se májovnice na kmeni odnese k nim domů s doprovodem celé kapely.

Poté se každý májovník odebere ke své májovnici na večeři. Pak, na začátku zábavy, by měli zatančit ještě besedu v sále. A potom se rozběhne májová zábava. Byly roky, kdy se sešlo i 160 lidí.

Co by sis přál pro letošní Máje?

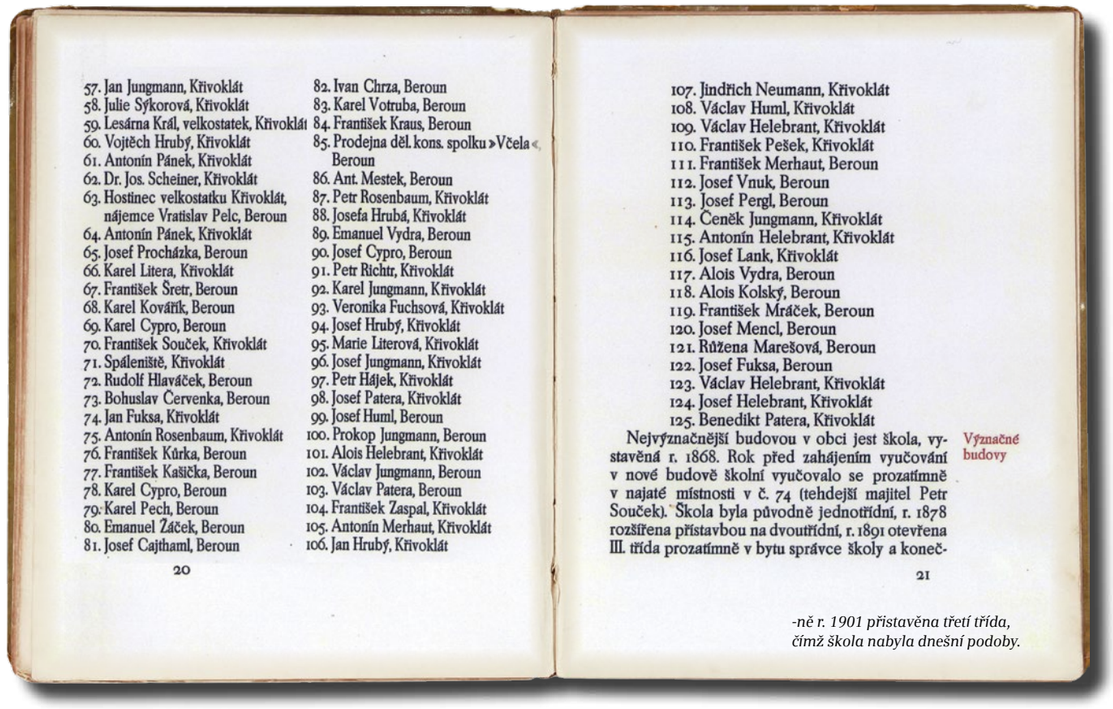
Pěkné počasí, a aby se zapojilo hodně lidí a užili si Máje spolu. Ať je zase jednou na zábavě celá vesnice.

Z HISTORIE Kronika obce Svatá na pokračování

Tuto Kroniku sepsal roku 1925 Antonín Markup, učitel ze Svaté. Vydali ji jako soukromý tisk Jiří a Jarina Scheinerovi k sedmdesátým narozeninám Dr. Josefa Scheinera, starosty Československé obce sokolské a čestného občana obce Svaté. Vyzdobil akademický malíř Jozef Lhota. Vytiskla Státní tiskárna v Praze v 50 exeplářích roku 1931. V minulém čísle Svaťáku jsme „otiskli" prvních pár stránek kroniky, dnes pokračujeme další dvoustranou:

57. Jan Jungmann, Křivoklát
58. Julie Sýkorová, Křivoklát
59. Lesárna Král, velkostatek, Křivoklát
60. Vojtěch Hrubý, Křivoklát
61. Antonín Pánek, Křivoklát
62. Dr. Jos. Scheiner, Křivoklát
63. Hostinec velkostatku Křivoklát, nájemce Vratislav Pelc, Beroun
64. Antonín Pánek, Křivoklát
65. Josef Procházka, Beroun
66. Karel Litera, Křivoklát
67. František Šretr, Beroun
68. Karel Kovářík, Beroun
69. Karel Cypro, Beroun
70. František Souček, Křivoklát
71. Spáleniště, Křivoklát
72. Rudolf Hlaváček, Beroun
73. Bohuslav Červenka, Beroun
74. Jan Fuksa, Křivoklát
75. Antonín Rosenbaum, Křivoklát
76. František Kůrka, Beroun
77. František Kašička, Beroun
78. Karel Cypro, Beroun
79. Karel Pech, Beroun
80. Emanuel Žáček, Beroun
81. Josef Cajthaml, Beroun

20

82. Ivan Chrza, Beroun
83. Karel Votruba, Beroun
84. František Kraus, Beroun
85. Prodejna děl. kons. spolku »Včela« Beroun
86. Ant. Mestek, Beroun
87. Petr Rosenbaum, Křivoklát
88. Josefa Hrubá, Křivoklát
89. Emanuel Vydra, Beroun
90. Josef Cypro, Beroun
91. Petr Richtr, Křivoklát
92. Karel Jungmann, Křivoklát
93. Veronika Fuchsová, Křivoklát
94. Josef Hrubý, Křivoklát
95. Marie Literová, Křivoklát
96. Josef Jungmann, Křivoklát
97. Petr Hájek, Křivoklát
98. Josef Patera, Křivoklát
99. Josef Huml, Beroun
100. Prokop Jungmann, Beroun
101. Alois Helebrant, Křivoklát
102. Václav Jungmann, Beroun
103. Václav Patera, Beroun
104. František Zaspal, Křivoklát
105. Antonín Merhaut, Křivoklát
106. Jan Hrubý, Křivoklát

107. Jindřich Neumann, Křivoklát
108. Václav Huml, Křivoklát
109. Václav Helebrant, Křivoklát
110. František Pešek, Křivoklát
111. František Merhaut, Beroun
112. Josef Vnuk, Beroun
113. Josef Pergl, Beroun
114. Čeněk Jungmann, Křivoklát
115. Antonín Helebrant, Křivoklát
116. Josef Lank, Křivoklát
117. Alois Vydra, Beroun
118. Alois Kolský, Beroun
119. František Mráček, Beroun
120. Josef Mencl, Beroun
121. Růžena Marešová, Beroun
122. Josef Fuksa, Beroun
123. Václav Helebrant, Křivoklát
124. Josef Helebrant, Křivoklát
125. Benedikt Patera, Křivoklát

Nejvýznačnější budovou v obci jest škola, vystavěná r. 1868. Rok před zahájením vyučování v nové budově školní vyučovalo se prozatímně v najaté místnosti v č. 74 (tehdejší majitel Petr Souček). Škola byla původně jednotřídní, r. 1878 rozšířena přístavbou na dvoutřídní, r. 1891 otevřena III. třída prozatímně v bytu správce školy a koneč-

Význačné budovy

21

-ně r. 1901 přistavěna třetí třída, čímž škola nabyla dnešní podoby.

DĚTSKÉ AKCE Pohádkový les

V sobotu 19. května se na Svaté otevřel pohádkový les. Přišlo více než čtyřicet dětí. Na hřišti je přijal král Přemysl II. a požádal je, aby se vydaly hledat do lesa vzácné korále, které princezna ztratila. Všechny děti ochotně slíbily, že s hledáním korálů pomohou a vydaly se na cestu. V lese potkávaly pohádkové postavy, které jim za splnění úkolu korále věnovaly. Byl tu Křemílek a Vochomůrka, hladový hobit s pomíchanými těstovinami, úžasní čerti v pekle, tradiční vodník s malým vodníčkem, Mickey Mouse a Minnie, Pat a Mat, zapomnětlivá babička a krásná princezna. Za donesené korále král dětem platil zlatem a sladkostmi.

Letošní ročník byl jubilejní desátý. Stejně jako poprvé zval děti do pohádkové říše král Přemysl. Kruh se

tím uzavřel. Z nesmělých začátků se postupně stala tradice. Za deset let prošlo lesem přibližně pět set dětí. V roli pohádkových bytostí se vystřídalo téměř padesát dospělých a starších dětí, převážně ze Svaté. Za to jim i všem ostatním, kteří pomáhali s organizací nebo nás jinak podporovali, patří velký dík.

Anna Červinková

SPORT

Sokol Svatá – ODDÍL BADMINTONU

Oddíl badmintonu ve Svaté byl v minulé době velmi populární. Po létech stagnace, která vyvrcholila ukončením činnosti oddílu dospělých sloučením s oddílem Králova Dvora, se v roce 2014 obnovila činnost oddílu pro děti.

Oddíl vedou Michaela a Jiří Šejvlovi. V současné době je ve skupině celkem 9 dětí. Hráči jsou v rozličných věkových kategoriích. Všichni poctivě docházejí na tréninky, které se konají každou středu od 18:00 do 19:15 v sokolovně na Svaté. V naší sokolovně je jen jeden kurt, proto jsou možnosti rozvoje oddílu značně omezeny. Prostředí tělocvičny se každým rokem modernizuje za pomoci Sokola a zastupitelstva obce Svatá.

Oddíl se zaměřuje hlavně na základní seznámení s tímto u nás menšinovým sportem. Věnujeme se procvičování základních úderů, pravidlům hry a pohybové koordinaci.

Na závěr každé sezóny děti hrají mezi sebou turnaj o pohár. Vítězové dostanou medaile, avšak poražení také neodcházejí s prázdnou.

Současní hráči oddílu v sezóně 2017/2018:
Klára Šejvlová, Ema Šťastná, Anna Falcová, Klára Červinková, Kryštof Červinka, Kateřina Kohoutová, Karolína Kohoutová, Matěj Šťastný a Tomáš Jelínek.

Jiří Šejvl

TERMÍNY

2. 6. 2018 Staročeské máje
9. 6. 2018 Dětský den
cca konec června Veřejné zasedání

| SVAŤÁK - Časopis obce Svatá | jaro 2018 | Číslo 9 | ev. č. MK ČR E 22356 |
| pro OÚ Svatá sepsala Simona Heřtusová, grafik Jiří Adámek | e-mail: svatak2015@seznam.cz | tel.: 608 301 270 |